

Vereniging Netwerk
Kindcentra

Handreiking

Kindcentrumontwikkeling

29 augustus 2024

Inleiding

Vaak hebben we het over een kindcentrum of een integraal kindcentrum, kc of ikc. Dit is geen beschermde of beperkende naam of term. Als het gaat om het ontwikkelen van kinderen kan iedereen daar zijn eigen invulling aan geven. In de praktijk zien we dan ook allerlei uitingsvormen, van voordeurdelers tot fusieorganisaties. Vanuit haar visie vindt de VNK het zinvol om meer duiding te geven aan het begrip kc/ikc en een helpende hand te bieden bij het ontwikkelen van een kindcentrum.

Vereniging Netwerk
Kindcentra

Contact met de VNK

Heb je vragen of opmerkingen over de vereniging, het lidmaatschap, de partners of ambassadeurs?

Stuur een bericht naar
secretariaat@netwerkkindcentra.nl

Adres

RSIN 8620.45.368 (ANBI)

KVK 81310862

Rabo NL08 RABO 03 633 166

Inhoud

6

7

10

10

10

12

13

13

14

14

16

18

Ontwikkeling met het doel voor ogen

Een kindcentrum, waarin kinderopvang en basisonderwijs op zijn minst (intens) samenwerken, is niet van de laatste jaren. In de jaren 80 van de vorige eeuw ontstonden brede scholen die de behoefte tot samenwerking vormgaven in een gebouw en soms ook binnen een gebied. Blijkbaar vinden professionals het belangrijk om met elkaar betrokken te zijn bij de ontwikkeling van (jonge) kinderen¹. Zij zien voordelen voor het kind en het ontwikkelaanbod.

Als je alleen al kijkt naar bijvoorbeeld de universele verklaring van de rechten van het kind en naar de grote hoeveelheid wetenschappelijke publicaties² die steeds weer aantonen dat investeren in jonge kinderen loont, zijn wij als volwassenen verplicht deze aandacht aan het (jonge) kind te geven. Deze (professionele) aandacht is lonend voor de economie en de toekomst van Nederland (Heckman curve³), maar loont primair voor het kind zelf. Voor zijn emotionele, cognitieve en motorische ontwikkeling en zeker niet in de laatste plaats voor zijn geluk en welbevinden. Een stevige basis en een rijke ontwikkelomgeving geven kinderen een goede start⁴ voor hun verdere ontwikkeling. Wie kan er als professional op tegen zijn om dit als volwassenen, als verantwoordelijken (samen met ouders) na te streven en vorm te geven? Kinderen hebben immers het recht om zich te ontwikkelen. Deze logica nodigt professionals uit tot samenwerken en vraagt van besturen dit samenwerken mogelijk te maken en te bestendigen.

Waarom een centrum?

De samenleving is divers en pluriform. In de afgelopen decennia is er sprake van sterke individualisering ten opzichte van de sociale cohesie die de jaren ervoor vanzelfsprekend was⁵. Bovendien neemt vanaf de 50'er jaren de overzichtelijkheid van de maatschappij af, bijvoorbeeld door het verwateren van denominaties en de bijbehorende culturen, mede door secularisatie.

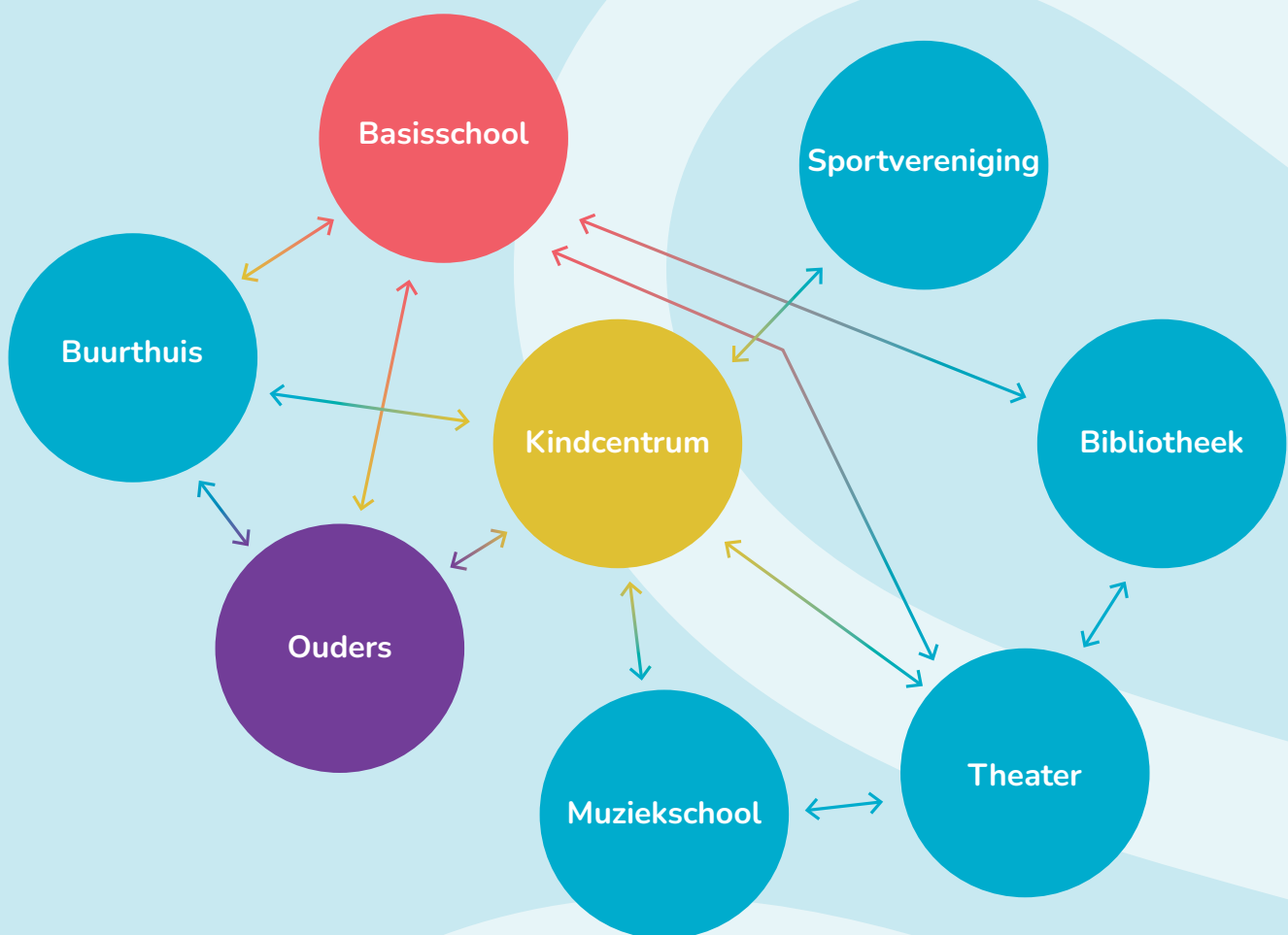
Volwassenen zijn steeds meer ik-gericht en betrokken op het individu in plaats van op het voorheen gangbare gezamenlijke sociaalgerichte. Kinderen krijgen het door hun omgeving, hun ouders en hun familie, met de paplepel ingegoten: de relatie tussen het kind als individu en het unieke daarvan en het kind als sociaal wezen in een groep, lijkt uit balans. Professionals in de kinderopvang en het basisonderwijs, als kernpartners in het leven van kinderen van 0 tot 13 jaar en hun ouders, zijn ook een product van de samenleving. Dat betekent

dat er ergens geleerd moet worden om om te gaan met elementen als socialisatie, persoonsvorming en kwalificatie⁶ die voor een groot deel de levensopvatting en -beschouwing van jonge mensen vormen. Hiervoor wordt vooral in de eerste zeven levensjaren de basis al gelegd.

“We leven niet in een tijdperk van veranderingen, we leven in een verandering van tijdperk. Een transitie naar een nieuw tijdperk.”⁷ Dat creëert chaos of heeft op zijn

minst chaos in zich. Dat geeft onzekerheid. Volwassenen (met name jonge ouders) missen in het algemeen een houvast, zoals dat voorheen het geval was bij een denominatie, kerk, club, gemeenschap, politieke richting, buurtschap e.d. en vooral ook het vertrouwen hierin. 'It takes a village to raise a child'⁸ ligt ten grondslag aan de opvatting dat samenwerken tussen instanties en organisaties binnen een wijk, buurt of dorp, rond kinderen noodzakelijk en wenselijk is. En... dat is het ook. Deze diversiteit aan aanbod en omgevingen is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Er is echter alleen één 'maar'.

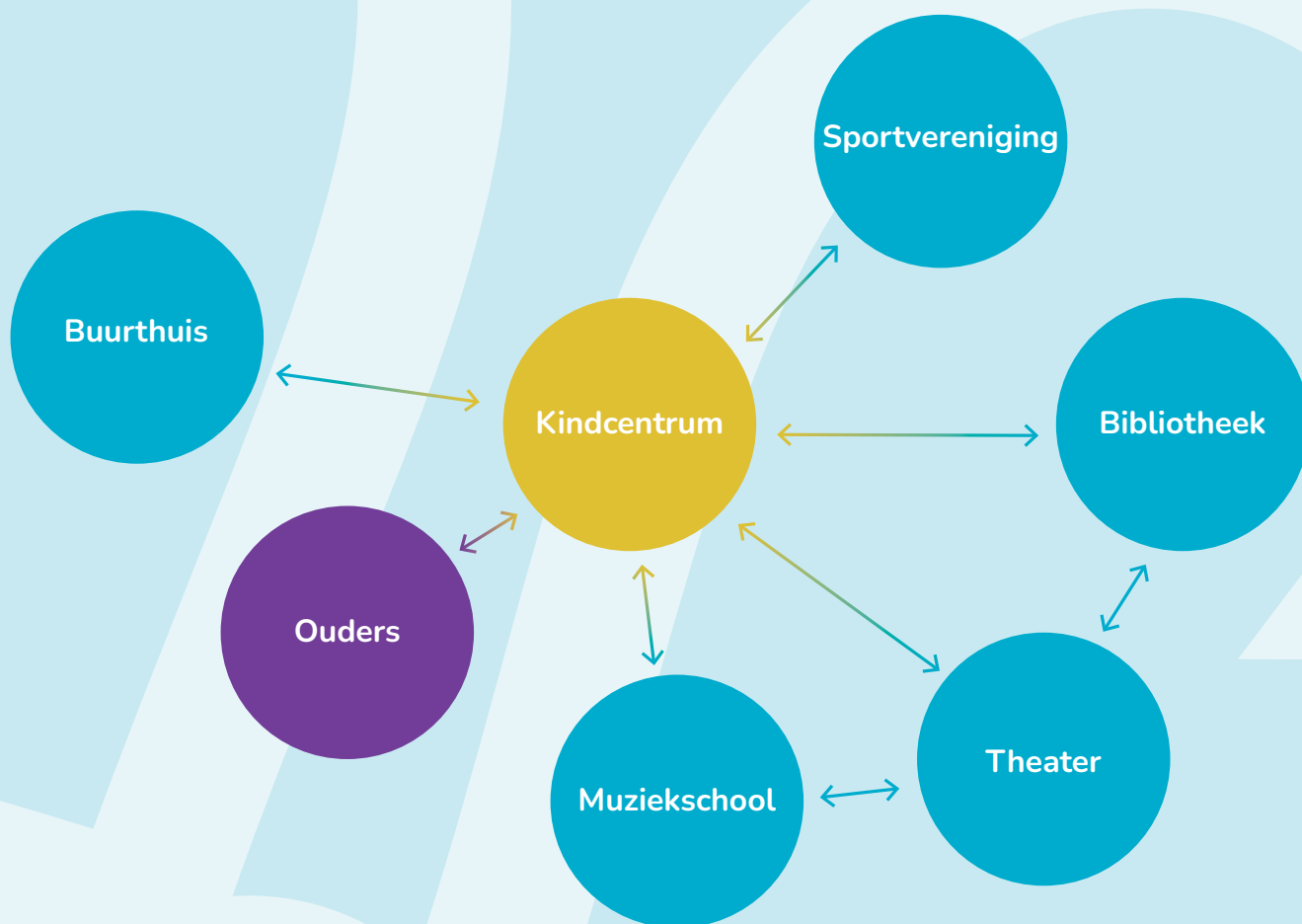
Werken instanties of organisaties samen, dan heeft ieder, van die op zichzelf werkende instanties of organisaties, eigen belangen, visies en werkwijzen. Dat is op zich prima, zolang de samenwerking intens, consequent, consistent en goed op elkaar afgestemd is. Deze vorm lijkt sympathiek en met respect voor ieders belangen, maar heeft een paradox in zich. Deze paradox staat bekend als de 'Tragedie van de Meent'⁹. Daar waar iedereen 'eigenaar' is, is niemand 'eigenaar'. Dus wie is in die samenwerking de eigenaar van de ontwikkeling van de kinderen en wie voelt zich concreet verantwoordelijk voor hun ontwikkeling? In een netwerkorganisatie is dat niet eenduidig vast te leggen, zeker niet als elke organisatie zijn eigen belangen heeft, zelfs na de aanstelling van een verantwoordelijk projecteigenaar.

Eigenaarschap is dus belangrijk. De VNK pleit daarom voor eigenaarschap en netwerklederschap. Wie houdt de kinderen in de gaten, wie houdt ze vast, wie komt voor ze op en wie trekt aan de bel als er iets is? Wie kan dit beter doen dan een team van professionals verbonden binnen één werkgever. En ... die dag in dag uit met de kinderen van doen hebben en nauw samenwerken met de ouders? Dat zijn de professionals van kinderopvang en basisonderwijs! Logisch is dan ook dat dit kernteam eigenaar en netwerkleider is.

Daarvoor is het nodig dat er een nieuwe ontwikkelomgeving ontstaat voor kinderen van 0 tot 13 jaar, in een centrum van ontmoeting en ontwikkeling. Dit kindcentrum organiseert als van nature (en wettelijk vastgelegd) het eigenaarschap voor de ontwikkeling

van kinderen. Daarnaast is het een uitgelezen ontmoetingsplek voor ouders. Dit kindcentrum is goed geoutilleerd met ondersteuningsmogelijkheden¹⁰ en biedt ouders het nodige houvast. Dit kindcentrum is een plek van laagdrempelige ondersteuning in het perspectief van 0 tot 13 jaar en verder, vrijetijdsbesteding, ontwikkeling van talenten en onderwijs, spelen en leren. Dit kindcentrum is daarmee het houvast voor ouders en een spil, een kern, een kloppend hart in de samenwerking met de buurt-, wijk- of dorpsgemeenschap.

Kc/ikc: middel of doel?

Een actuele discussie gaat over de vraag of het nastreven van een kc/ikc¹¹ nu een middel (het 'hoe') of juist een doel (het 'wat') is. Als er sprake zou zijn van meerdere wegen die naar Rome leiden, dan is het een middel. Immers je doel, een rijke ontwikkelomgeving voor kinderen, kun je ook op andere manieren bereiken. Ondersteun je de beschrijving hierboven rond 'eigenaarschap en netwerkleiderschap' dan is het vormen van een kc/ikc een logisch doel, omdat 'kc/ikc' en 'rijke ontwikkelomgeving' als doel samenvallen. Dus kc-vorming is een middel, maar bij gebrek aan een verantwoord alternatief is het ook een doel. Elke vorm van samenwerking om te komen tot een kc/ikc mag daarmee gezien worden als een middel.

Definitie

De Vereniging Netwerk Kindcentra komt daarmee tot de volgende definitie:

*Een kindcentrum is:
een nieuwe ontwikkelomgeving voor alle
kinderen van 0 tot 13 jaar.*

- ✿ *Met een kernteam van professionals
kinderopvang en onderwijs;*
- ✿ *In samenwerking met ouders;*
- ✿ *Als spil in een gemeenschap van
meewerkende partners in buurt, wijk of dorp.*

*Hierbij is het wenkend perspectief: één
bestuurlijke organisatie van 'kinderopvang' en
'onderwijs' waarbij uiteindelijk de expertise van
kinderopvang en basisonderwijs overgaan in een
nieuwe ontwikkelorganisatie voor kinderen van
0 tot 13 jaar.*

Nadere duiding van de definitie

Deze definitie heeft in zijn eenvoud nog enige duiding nodig.

a. Kindcentrum

De VNK is voorstander van de aanduiding 'kindcentrum' boven 'integraal kindcentrum'. Juist het woord 'integraal' scheidt veel verwarring, welke uitleg er ook aan wordt gegeven. Dus is het 'kindcentrum' in alle gevallen. Echter, ook een kindcentrum is doorlopend in ontwikkeling en kan de vorm hebben van samenwerkende partners tot een nieuwe ontwikkelomgeving voor kinderen waarbij geen onderscheid meer is tussen kinderopvang en onderwijs. De term 'geïntegreerd' is daarom passender en het vervolg op 'integraal'¹².

b. Een nieuwe ontwikkelomgeving

'Nieuw' duidt op anders dan kinderopvang en basisonderwijs apart en samenwerkend. 'Nieuw' wijst op volledige integratie van aanbod en professionaliteit van de twee sectoren kinderopvang en onderwijs die als sectoren ophouden te bestaan en samen een nieuwe sector vormen. De ontwikkeling van jonge kinderen en met name in de periode van 0 tot 7 jaar is cruciaal voor de ontwikkeling in hun verdere leven, hun welbevinden en geluk. Deze ontwikkeling dient

zoveel mogelijk eenduidig en overzichtelijk te zijn met een ononderbroken ontwikkellijn en een rijk ontwikkelklimaat. Zoals in 1985 kleuter- en lager onderwijs als vanzelfsprekend één werden, zo is het logisch en verdergaand dat kinderopvang en basisonderwijs zich als één en dus geïntegreerd richten op de ontwikkeling van kinderen.

c. Alle kinderen van 0 tot 13 jaar

Elk kind¹³ heeft 'ontwikkelrecht', het recht om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Kinderen zijn hierbij volledig afhankelijk van volwassenen en dus hebben die de opdracht om elk kind, niet één uitgezonderd, hierin te begeleiden, te stimuleren en uit te dagen.

d. Kernteam van professionals

Professionals van kinderopvang en onderwijs zijn de enige professionals in het leven van kinderen die de meeste ontwikkeltijd met hen doormaken. Dat doen zij als professional vanuit een organisatie die, juist vanwege die 'meeste ontwikkeltijd', verantwoordelijk zijn (ook wettelijk) voor die ontwikkeling. Zij zijn dan ook professioneel 'eigenaar' van de ontwikkeling van kinderen en daarop aanspreekbaar en daarmee logischerwijs leider van het netwerk.

e. Samenwerking met ouders

Het 'eigenaarschap' van professionals kan alleen als er een goede band en een goede samenwerking is met de ouders van de kinderen die het 'eigenaarschap' ook accepteren, erop vertrouwen en het ondersteunen. Uiteraard zijn en blijven de ouders de eindverantwoordelijken.

f. Spil in de samenleving

Het kindcentrum met kernprofessionals is het kloppende hart binnen een buurt-, wijk- of dorpsgemeenschap.

g. Meewerkende partners

De gemeenschap is een samenleving rond de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.¹⁴ Het vereist een buurt, een wijk, een dorp om een kind te vormen en op te voeden, kortom een gemeenschap.

Kindcentrumontwikkeling en de bestuurlijke rol

Een kindcentrum kan geïnitieerd worden door verschillende partijen. Het kan ontstaan tussen kinderopvang en onderwijs op de locatie zelf, door de gemeente of door een bestuur. Wie het initiatief ook neemt, het is essentieel vooraf goed stil te staan bij de gevolgen, voor alle partijen.

Zoals hiervoor al is aangegeven is een innige samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs van het grootste belang voor de ontwikkeling van kinderen. De bestuurlijke verantwoordelijkheid hierbij is dat deze innige samenwerking goed gefaciliteerd en veiliggesteld wordt. Hierbij werkt de wet- en regelgeving op dit moment niet mee, maar dit is geen obstakel voor het faciliteren en veiligstellen van de samenwerking. Onder faciliteren wordt verstaan dat het bestuur alles in het werk stelt om het werken binnen een locatie zo soepel mogelijk te laten verlopen en belemmeringen wegneemt voor een optimale samenwerking.

Onder veiligstellen wordt verstaan dat het bestuur die stappen zet die nodig zijn om de samenwerking te bestendigen en continuïteit te waarborgen. Zoals gezegd, een innige samenwerking is vast te leggen in een samenwerkingsovereenkomst¹⁵. Echter, wil je meer garanties voor continuïteit dan heeft de VNK als wenkend perspectief een juridische verbinding¹⁶ van kinderopvang- en onderwijsorganisatie voor ogen. Deze verbinding is niet tussen elke willekeurige kinderopvang- en onderwijsorganisatie mogelijk¹⁷. Als een juridisch status is gerealiseerd, dan is het faciliteren van de locatie(s) een vanzelfsprekendheid, omdat kinderopvang en onderwijs, personeel en materiaal behoren tot één juridische entiteit.

Wanneer is je kindcentrum geïntegreerd te noemen?

Indachtig de inleiding op pagina 3 is er nogal wat verwarring over gaande van de huidige term 'integraal'. Zo spreekt:

- ✿ 'Pact voor kindcentra' over integraal als ieder kind meetelt, meedoet en leert, ongeacht herkomst, mogelijkheden en beperkingen¹⁸;
- ✿ Sardes (2017) over integraal als op een locatie één organisatie voor kinderen van 0 tot 13 jaar is. Deze vorm is alleen mogelijk wanneer de locatie behoort tot een bestuurlijke organisatie met kinderopvang en onderwijs ineen¹⁹;
- ✿ Verheijen, Ros & Vermeulen (2020) over integraal als collectieve doelen aantoonbaar worden gerealiseerd²⁰.

De VNK kan niet anders dan deze drie vanuit de logica samenvoegen: het gaat om alle kinderen, geen uitgezonderd (universele rechten van het kind), binnen één organisatorische eenheid (bestuurlijk faciliteren en juridisch veiligstellen) en collectieve doelen aantoonbaar realiseren (vanuit het kernteam in samenwerking met de partners in de gemeenschap). Een kindcentrum dus dat maximaal geïntegreerd is.

Ontwikkeling tot een kindcentrum (en volledig geïntegreerd).

Om van een enkelvoudige locatie kinderopvang of onderwijs tot een kindcentrum te komen, moet je voldoen aan een aantal aspecten. Zowel Sardes (2017) als Verheijen, Ros & Vermeulen (2021) hebben stappen geformuleerd die behulpzaam kunnen zijn bij die ontwikkeling.

Sardes	Verheijen, Ros & Vermeulen
Back to back: de partners hebben eigenlijk nog geen samenwerking.	Segregatie: Aparte werelden van kinderopvang en onderwijs.
Face to face: de partners hebben een beeld van elkaar: men kent de professionals van naam en men weet wat de deskundigheid van de ander is.	
Hand in hand: de eerste samenwerkings-activiteiten worden ontplooid; er zijn gesprekken over een gezamenlijke visie.	Coöperatie: Vrijblijvende samenwerking.
Cheek to cheek: de integratie is verder ontwikkeld, bijvoorbeeld door een eenduidige leiding, doorgaande lijnen en een meer sluitend ouderbeleid.	Coördinatie: Afgestemde samenwerking. Adaptatie: Partners passen hun doelen aan in het belang van het collectief.
Integraal: op een locatie één organisatie voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Deze vorm is alleen mogelijk wanneer de locatie behoort tot een bestuurlijke organisatie met kinderopvang en onderwijs ineen.	Integratie: Collectieve doelen aantoonbaar gerealiseerd.

Fasering tot een kindcentrum

Een kindcentrum ben je niet door alleen kindcentrum op de gevel van de locatie te plaatsen. Het is de uitkomst van een intensief samenwerkingsproces tussen de kernpartners kinderopvang en onderwijs op zowel locatie- als bestuurlijk niveau. Hoewel de ontwikkeling zich niet strak langs voorwaardelijke fasering laat opmaken is er toch, met wat flexibiliteit, enige lijn in aan te brengen:

Op het niveau van de locatie

Fase	Wat is er?	Concreet	
Start	De intrinsieke behoefte bij de kinderopvang- en basis-onderwijsteams om tot een nieuwe ontwikkelomgeving voor kinderen te komen, omdat elk kind het recht heeft zich te ontwikkelen. Zowel op locatie- als bestuursniveau is behoefte aan een analyse op mogelijkheden, consequenties en gevolgen. Bestuurlijke analyse op ontwikkeling tot kc-locatie ¹⁴ of kc-organisatie ¹⁵ .	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming - Analyse 	
Hand in Hand	Coöperatie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn twee entiteiten met eigen (beleidsbepalende) besturen waaraan verantwoording moet worden afgelegd. De besturen zijn afzonderlijk van elkaar verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en domeinen van beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisaties zitten in één pand of zijn (ondanks twee locaties) met elkaar verbonden. - Medewerkers kennen elkaar minimaal van gezicht en weten elkaar te vinden. - Ouders weten vooraf dat er warme overdracht plaatsvindt, het is een vanzelfsprekendheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Visiegesprekken - Ieder kind is welkom
Cheek to cheek	Coördinatie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn twee entiteiten met eigen (beleidsbepalende) besturen waaraan verantwoording moet worden afgelegd. De besturen zijn afzonderlijk van elkaar verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en domeinen van beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisaties zitten in één pand. - Medewerkers voelen zich (min of meer) één team. - Ouders weten vooraf dat er warme overdracht plaatsvindt, het is een vanzelfsprekendheid. - Er is (min of meer) één visie binnen de locatie voor kinderen van 0 tot 13 jaar - Vergaderingen worden indien gewenst op elkaar afgestemd. - Er is een gezamenlijke behoefte om elkaar op te zoeken om i.v.m. de kinderen zaken af te stemmen. 	<p>Organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijke afspraken - Ruimtes in gezamenlijk gebruik <p>Communicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat samen kan, gaat samen <p>Dagarrangementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ieder kind is welkom <p>Interprofessioneel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afstemming interne begeleiding

Cheek to cheek	Adaptatie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn twee entiteiten met eigen (beleidsbepalende) besturen waaraan verantwoording moet worden afgelegd. De besturen zijn afzonderlijk van elkaar verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en domeinen van beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organisaties zitten in één pand. - Medewerkers voelen zich één team en hebben inzicht in elkaars werkzaamheden. - Ouders weten vooraf dat er warme overdracht plaatsvindt, het is een vanzelfsprekendheid. - Er is één visie binnen de locatie voor kinderen van 0 tot 13 jaar - Vergaderingen worden op elkaar afgestemd. - Er is een gezamenlijke behoefte om elkaar op te zoeken om i.v.m. de kinderen zaken af te stemmen. 	<p>Organisatie (gezamenlijk):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezamenlijke afspraken - Ruimtes in gezamenlijk gebruik - (Kindcentrumraad) - Team(overleggen) - Gezamenlijke leiding - Multidisciplinair overleg <p>Communicatie (gezamenlijk):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwsbrief - Website/soc. media - Huisstijl - Informatiegids - Jaarplanning/-thema's - Informatie en raadpleging <p>Dagarrangementen (gezamenlijk):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten - Festiviteiten/vieringen - Ieder kind is welkom <p>Interprofessioneel (gezamenlijk):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - VVE-programma - Doorg. lijn in ogw/hgw* - Overdrachten - Ondersteuningsstructuur - Samenwerking jeugdzorg - Verbinding sport, cultuur, welzijn
Geïntegreerd	Integratie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn één entiteit met één (beleidsbepalend) bestuur waaraan verantwoording moet worden afgelegd. Het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en domeinen van beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De organisatie zit in één pand. - Medewerkers werken voor dezelfde werkgever. - Ouders weten vooraf dat er warme overdracht plaatsvindt, het is een vanzelfsprekendheid. - Er is één missie en visie binnen de locatie voor kinderen van 0 tot 13 jaar. - Vergaderingen worden op elkaar afgestemd. - Er is als team een vanzelfsprekende behoefte om elkaar op te zoeken om i.v.m. de kinderen het gezamenlijke beleid te volgen. 	<p>Eén organisatie, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleid - Voortgang en verantw. - Geïntegreerde bedrijfsvoering - Kindcentrumraad - Team(overleggen) - Leiding - Multidisciplinair overleg <p>Communicatie, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwsbrief - Website/soc. media - Huisstijl - Informatiegids - Jaarplanning/-thema's - Informatie en raadpleging <p>Dagarrangementen, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten - Festiviteiten/vieringen - Ieder kind is welkom <p>Interprofessioneel, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Observ./registr.-systeem - VVE-programma - Doorg. lijn in ogw/hgw* - Overdrachten - Ondersteuningsstructuur - Samenwerking jeugdzorg - Verbinding sport, cultuur, welzijn
Wenkend perspectief	<p>Het wenkend perspectief* hangt samen met de visie op de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar en het oplossen van (wettelijke) belemmeringen voor de realisatie ervan. Een nieuwe ontwikkelomgeving zoals de definitie (pag. 10) beschrijft, is met veel lef, aanpassings- en doorzettingsvermogen mogelijk. Het wegnemen van de belemmeringen en daarmee van het gescheiden denken in kinderopvang en onderwijs maakt de realisatie ervan eenvoudiger en logischer.</p> <p>Het wenkend perspectief van een nieuwe ontwikkelomgeving is één nieuwe organisatorische vorm ten dienste van de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Dagarrangementen met over de dag wisselende activiteiten - Geen kind wordt geweigerd*

Op het niveau van het bestuur

Fase	Wat is er?	Concreet
Start	<p>De intrinsieke behoefte bij de bestuurders kinderopvang en onderwijs om tot een nieuwe ontwikkelomgeving voor kinderen te komen, omdat elk kind het recht heeft om zich te ontwikkelen. Er is behoefte aan een analyse van mogelijkheden en gevolgen.</p> <p>Bestuurlijke analyse van ontwikkeling tot kc-locatie²⁷ of kc-organisatie²⁸.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afstemming - Analyse - Gedeeld met rvt

Hand in Hand	Coöperatie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn twee entiteiten met eigen (beleidsbepalende) besturen en verantwoordingsplicht aan eigen raad van toezicht. De besturen zijn afzonderlijk van elkaar verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en domeinen van beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestuurders kennen elkaar, weten elkaar te vinden en spreken elkaar regelmatig en/of gepland. 	<ul style="list-style-type: none"> - Visiegesprekken
	Coördinatie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn twee entiteiten met eigen (beleidsbepalende) besturen en verantwoordingsplicht aan eigen raad van toezicht. De besturen zijn afzonderlijk van elkaar verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en domeinen van beleid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is één (concept) missie en visie voor de organisatie. - Leidinggevenden kennen elkaar en hebben inzicht in elkaars werk. - In beide organisaties wordt in woord en daad toegewerkt naar een integratie. - Er is een bestuurlijk regulier overleg. - Raden van toezicht kennen elkaar. - Vergaderingen worden gepland samengehouden. - Er is een gezamenlijke behoefte om voortgang te boeken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Intentieovereenkomst - Gezamenlijke afspraken - (Concept) missie en visie
Cheek to cheek	Adaptatie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn twee entiteiten met eigen (beleidsbepalende) besturen en verantwoordingsplicht aan eigen raad van toezicht. De besturen zijn afzonderlijk van elkaar verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en domeinen van beleid, maar stemmen wel af.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is één missie en visie voor de organisatie in concept - Leidinggevenden kennen elkaar bij naam en weten welk werk ze doen. - In beide organisaties wordt in woord en daad toegewerkt naar een integratie. - Vergaderingen worden gepland samengehouden. - Er is een gezamenlijke behoefte (bestuur en rvt) om voortgang te boeken. 	<p>Organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werkgroepen beleid en afstemming - Eén missie en visie - Gezamenlijke kantoorruimte - Gezamenlijk overleg <p>Communicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat samen kan, gaat samen <p>Dagarrangementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afstemming beleid - Activiteiten/vieringen samen als het kan <p>Interprofessioneel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teambevorderende act. - Afstemming beleidsmedew
	Integratie	<p>Kinderopvang en basisonderwijs zijn één entiteit met één (beleidsbepalend) bestuur waarbij verantwoording moet worden afgelegd aan één raad van toezicht. Het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en domeinen van beleid. Er is één medezeggenschapsraad.</p> <p>Er is één organisatie zodat er eenduidige facilitering van de locaties plaatsvindt en de integratie is veiliggesteld voor de toekomst.</p>	<p>Eén organisatie, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beleid - Voortgang en verantw. - Geïntegreerde bedrijfsvoering - Bestuur - Raad van toezicht - Medezeggenschap <p>Communicatie, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwsbrief - Website/soc. media - Huisstijl - Informatiegids - Jaarplanning/-thema's - Informatie en raadpleging <p>Interprofessioneel, één in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cultuur - Beleidsterreinen en afstemming - Ondersteuning locatieteams

Wenkend perspectief

Het wenkend perspectief hangt samen met de visie op de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar en het oplossen van (wettelijke) belemmeringen voor de realisatie ervan.

Een nieuwe ontwikkelomgeving zoals de definitie (pag. 10) beschrijft is met veel lef, aanpassings- en doorzettingsvermogen mogelijk. Het wegnemen van de belemmeringen en daarmee van het gescheiden denken in kinderopvang en onderwijs maakt de realisatie ervan eenvoudiger en logischer.

Het wenkend perspectief van een nieuwe ontwikkelomgeving is één nieuwe bestuurlijke organisatorische vorm ten dienste van de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 13 jaar.

Referenties

Blz.			Blz.		
1	6	Samenwerken rondom kinderen in professionele netwerken - Debby Collignon, Edith Hooge, Natalie de Leede & Ingrid Koeman, 2010; https://www.hva.nl/binaries/content/assets/subsites/kc-oo/publicaties/nr.-04-samenwerken-rondom-kinderen-definitief-_1_lr.pdf	9	8	https://nl.wikipedia.org/wiki/Tragedie_van_de_meent
2	6	Zie ook https://netwerkkindcentra.nl/artikelen-en-publicaties	10	9	Maatschappelijk werk, jeugdzorg, schuldhulpverlening, ouderkamer, welzijn, sport- en cultuurverbindingen
3	6	Invest in Early Childhood Development: Reduce Deficits, Strengthen the Economy - The Heckman Equation https://heckmanequation.org/resource/invest-in-early-childhood-development-reduce-deficits-strengthen-the-economy/	11	10	Kindcentrum is een reeds wijd verspreid en geaccepteerde term. Echter, het is maar een 'naam'. Zo kun je ook andere namen gebruiken die dezelfde strekking hebben.
4	6	Een sterke basis door krachtige samenwerking – VNG 2022; https://vng.nl/sites/default/files/2022-12/Notitie-Een-sterke-basis-door-krachtige-samenwerking20221221.pdf	12	10	Integraal verwijst naar iets dat voltallig of geheel is. Bij een integrale aanpak worden functies toegekend aan gebieden en locaties in plannen. Denk bijvoorbeeld aan een bestemmingsplan waarin een stuk landbouwgrond de functie "wonen" krijgt, zodat er gebouwd kan worden. Ook in waterhuishoudingsplannen worden functies zoals vaarweg en natuur toegekend aan waterlopen. Vervolgens worden er per functie specifieke eisen geformuleerd. Het combineren van functies in een gebied heeft hierbij de voorkeur boven een monofunctionele inrichting, hoewel dit belangenconflicten kan veroorzaken.
5	7	Worden we individualistischer - CBS 2017; https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/52/worden-we-individualistischer-			Geïntegreerd daarentegen, gaat verder dan alleen functies toekennen. Bij een geïntegreerde aanpak worden geplande of gewenste maatregelen zo vormgegeven dat ze meerdere waarden ontsluiten. Deze waarden zijn aspecten van toestanden, maatregelen en effecten waaraan betrokkenen betekenis toekennen. Ze ontstaan gaandeweg en hebben een sterke relatie met de ervaringswereld van mensen. Een voorbeeld hiervan is wanneer een bestuurder van een geïntegreerde organisatie bij bijvoorbeeld de gemeente besluiten kan nemen over zowel kinderopvang- als onderwijsdeel.
6	7	Prof. dr. G. (Gert) Biesta, hoogleraar 'Educational Theory and Pedagogy' aan University of Edinburgh in Schotland en hoogleraar 'Public Education' aan Maynooth University in Ierland.			Kortom, integraal heeft betrekking op het toekennen van functies, terwijl geïntegreerd zich richt op het ontsluiten van meerdere waarden in een gebied. Beide benaderingen hebben hun eigen context en toepassingen.
7	7	Verandering van tijdperk, Nederland kantelt – 2015 - Prof. dr. ir. Jan Rotmans, een internationale autoriteit op het gebied van transities en duurzaamheid. https://www.re-story.be/nl/stories/2018/5/4/jan-rotmans			
8	8	Dit heeft een Afrikaanse oorsprong. Het komt voort uit de Igbo- en Yoruba-culturen in Nigeria. In deze culturen wordt benadrukt dat familie en gemeenschap een cruciale rol spelen bij het opvoeden van een kind. Het idee is dat niet alleen de ouders, maar de hele gemeenschap verantwoordelijkheid draagt voor de zorg aan en opvoeding van kinderen.			

Blz.			Blz.		
13	11	Internationaal verdrag inzake de rechten van het kind: Artikel 1: Definitie 'kind'. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder een kind verstaan ieder mens jonger dan achttien jaar, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt. https://www.kinderrechten.nl/verdragstekst/	20	13	Werelden van verschil: Aard en intensiteit van interprofessionele samenwerking tussen basisonderwijs en kinderopvang - Verheijen, Ros & Vermeulen, 2021 https://onderwijsmaakjesamen.nl/wp-content/uploads/2021/06/N_IKC_notendop_afbeelding-2-kindcentrum-ips-analysemodel-1.pdf en https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/werelden-van-verschil-aard-en-intensiteit-van-interprofessionele-
14	11	Prof. dr. Micha de Winter - Universiteit Utrecht, emeritus hoogleraar pedagogiek: Samenlevingspedagogiek: Medemenselijk opvoeden gaat over de vraag hoe we nieuwe generaties via opvoeding, vorming en onderwijs kunnen toerusten en enthousiasmeren voor het leven in een vrije, rechtvaardige en solidaire samenleving. Dat is een samenleving waarin mensen gelijkwaardig zijn en voldoende kansen krijgen om tot bloei te komen, waarin ze het recht hebben hun stem te laten horen en bereid zijn elkaar te hulp te schieten als de nood aan de mens is. https://www.sg.uu.nl/sprekers/micha-de-winter	21	14	Een enkele kc-locatie binnen de bestuurlijke context zonder de ambitie die verder uit te bouwen naar bestuurlijk niveau.
15	13	Format voor samenwerkingsovereenkomst – Kindcentra2020, 2020 https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fnetwerkkindcentra.nl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2024%2F08%2FFormat-samenw-ovk-versie-200211-inclusief_bijlagen-def.docx&wdOrigin=BROWSELINK	22	14	Een bestuurlijke ambitie om kinderopvang en onderwijs te laten samengaan als organisatie.
16	13	Factsheet Juridische vormen – VNK, 2024 https://netwerkkindcentra.nl/wp-content/uploads/2024/08/240529-Factsheet-Juridische-vormen-opvang-onderwijs-jun2024.pdf	23	15	Ontwikkelingsgericht en handelingsgericht werken.
17	13	Onderwijs kan juridisch niet samengaan met een kinderopvangorganisatie die een eigenaarsconstructie kent.	24	15	Ontwikkelingsgericht en handelingsgericht werken.
18	13	Een realistische perspectief – Kindcentra2020, 2020 https://netwerkkindcentra.nl/wp-content/uploads/2024/08/180606-6-Boek-Kindcentra-2020.pdf	25	15	Het wenkend perspectief is een nieuwe ontwikkelomgeving waarbij kinderopvang- en onderwijsactiviteiten logisch en niet meer als gescheiden sectorentiteiten door elkaar lopen doordat wettelijke belemmeringen geslecht zijn. Daarnaast is het mogelijk om dit te verzorgen voor alle kinderen, niet één uitgezonderd.
19	13	Handboek kindcentra – Sardes, 2017 https://sardes.nl/publicatie/handboek-kindcentra/	26	15	Het kindcentrumondersteuningsplan (ergo het schoolondersteuningsplan (SOP)) geeft in de huidige situatie scholen/kindcentra de ruimte om kinderen 'te weigeren' omdat het team heeft beschreven dat passend onderwijs niet kan worden geboden. De school/het kindcentrum gaat dan samen met ouders op zoek naar een andere plek. Onder het 'wenkend perspectief' is daarvan geen sprake meer. Er wordt geen kind geweigerd.
			27	16	Een enkele kc-locatie binnen de bestuurlijke context zonder de ambitie die verder uit te bouwen naar bestuurlijk niveau.
			28	16	Een bestuurlijke ambitie om kinderopvang en onderwijs te laten samengaan als organisatie.

Vereniging Netwerk
Kindcentra

Handreiking

Kindcentrumontwikkeling

29 augustus 2024